

*ІГРИ ДЛЯ
РОЗВИТКУ
МОВЛЕННЯ
ДИХАННЯ*

Весела подорож

Мета: розвиток правильного мовленисвого дихання - проголошення на одному видиху декількох одинакових складів - БІ-БІ, ТУ-ТУ.

Хід гри: Запропонуйте малюкам рухливу гру.

- Хто з вас любить подорожувати? Підніміть руки, хто катався на машині! Тéпер підніміть руки, хто катався на поїзді! Давайте пограсмо в машинку.

- Машина їде і сигналить «БІ-БІ!» А тепер перетворимося в паровозику - «ТУ-ТУ!»

Покажіть, як їде машинка, походіть по кімнаті, крутячи уявне кермо. Зображену паровозик, покрутіть зігнутими в ліктях руками в напрямку вперед і назад.

Слідкуйте, щоб діти вимовляли поспіль два склади на одному видиху. Поступово можна навчитися вимовляти на одному видиху більшу кількість складів: БІ-БІ-БІ! ТУ-ТУ-ТУ-ТУ!

Слідкуйте за тим, щоб діти не втомлялись.

Для виховання вимови необхідна робота над правильним диханням. Добре поставлене мовленисве дихання забезпечує правильну вимову звуків, слів і фраз. Наприклад, для того, щоб навчитися вимовляти багато звуків - С, З, Ш, Ж, Р, - дитина повинна робити досить сильний видих через рот. Слова ж, повинні вимовлятися злито, не можна робити паузи між звуками, добираючи повітря. Короткі фрази також повинні вимовлятися на одному видиху, з плавним переходом від одного слова до іншого. Промовляючи довгі фрази, необхідно навчитися робити осмислені паузи, під час яких відбувається видих. Отже, мовне дихання - це правильне поєднання видиху і видиху під час вимовляння звуків, слів і фраз: говорити необхідно на видиху, не можна добирати повітря під час проголошення слів і фраз, мова повинна бути плавною.

Приступати до тренування власне мовного дихання можна тільки після того, як у дитини сформований сильний плавний видих, тобто досить розвинене фізіологічне дихання.

Тренування мовленисвого дихання - це навчання плавий вимові звуків, складів, слів і фраз на видиху. Пропонуємо наступні етапи розвитку мовного дихання: -проспівування голосних звуків - А, О, У, І, Е; -тривалість вимовляння деяких приголосних звуків - С, З, Ш, Т, Ф, К;

- вимовляння складів на одному видиху;
- вимовляння слів на одному видиху;
- вимовляння фраз різної довжини на одному видиху;
- читання віршів;
- співання пісеньок;
- виразна розповідь, переказ текстів.

Передбачається поступовий розвиток, рух від простого до складного. Перераховані ігри наочать дитину плавно вимовляти на видиху звуки і склади, що є початковим етапом розвитку мовного дихання.

В іграх для розвитку мовленисвого наслідування відпрацювання правильного мовного дихання є однією з цілей проведення ігор. Дорослий постійно стежить за тим, щоб при проголошенні складів, слів і фраз дитина правильно використала дихання: говорила тільки на видиху, не добирала повітря під час виголошення слова, при проголошенні фраз робила осмислені паузи.

Співай зі мною!

Мета: розвиток правильного мовленисвого дихання - проспівування на одному видиху голосних звуків А, О, У, І, Е.

Хід гри: Спочатку педагог пропонує дітям разом з ним заспівати «пісеньки».

- Давайте заспівасмо пісеньки. Ось перша пісенька: «А-А-А!» Наберіть побільше повітря - вдихніть повітря. Пісенька повинна вийти довга.

Під час гри педагог стежить за чіткістю вимовою і перевіршує артикуляцію звуків. Спочатку співасмо звуки А, У, поступово кількість «пісеньок» можна збільшувати.

- Ось друга пісенька: «У-У-У!» Тепер «О-О-О!», «І-І-І!», «Е-Е-Е!»

Можна влаштувати змагання між дітьми: перемагає той, хто проспівав найдовше на одному видиху.

- Давайте влаштуємо змагання: почнемо співати всі разом, переможе той, у кого найдовша пісенька.

Звуки навколо нас

*Мета: розвиток правильного мовленнєвого дихання - проспівування на одному видиху голосних звуків А, О, У, І.
Хід гри: Педагог пропонує дітям пограти в таку гру.*

- У світі навколо ми чуємо різні звуки. Як малюк плаче? «А-А-А!» А як зітхас ведмежа, коли у нього зуб болить? «О-О-О!» Літає в небі гуде: «У-У-У!» А пароплав на річці гуде: «И-И-И!»
Повторюйте за мною.

Педагог звертає увагу дітей на те, що вимовляти кожен звук слід довго, на одному видиху.

Дівчатка співають

Мета: розвиток правильного мовленисвого дихання - проспівування на одному видиху голосних звуків А, О, У, І, а також поєднань двох голосних - АУ, УА, ОУ, ОІ, ІЯ і т. д.

Обладнання: картинки із зображенням співаючих дівчаток - чітко промальовані артикуляція при проголошенні голосних звуків А, О, У, І.

Хід гри: Підготуйте картинки із зображенням осіб співаючих дівчаток. Такі картинки легко намалювати, головна умова - артикуляції повинна бути чітко промальована.

У грі можуть брати участь 2-4 дитини. Спочатку педагог показує дітям картинки із зображенням дівчаток, які співають і пропонує вгадати, яка дівчинка який звук співає. Потім роздає по одній картинці і пропонує заспівати таємний же звук. Після цього організовується загальна гра: діти шикуються в ряд, тримаючи в руках свої картинки, співаючи той, на кого покаже педагог.

- Тепер будемо співати загальну пісеньку. Співати буде той, на кого я покажу паличкою. Намагайтесь, щоб пісеньки були довгими.

Наступний етап гри - проспівування поєднань з двох голосних звуків. Педагог пропонує повторити за ним такі пісеньки:

- Давайте заспівасмо пісеньки. Ось перша пісенька: «А-А-А-У-У-У!» Наберіть побільше повітря - пісенька повинна вийти довга. А от друга пісенька: «У-У-У-А-А-А!»

Поступово кількість і варіанти «пісеньок» можна збільшувати.

Здуй кульку

Мета: розвиток правильного мовленнєвого дихання - тривале вимовляння на одному видиху приголосного звуку ф.

Хід гри: Запропонуйте малюкам пограти в таку гру: стоячи на килимі широко розставте руки в сторони - вийшла куля, потім вимовляєте тривало звук ф, одночасно зводячи руки перед собою - кулька здувається. В кінці обтіміть себе за плечі-кулька здулася.

- Давайте пограсмо в кульки! Розведіть руки в сторони - ось так! Ось які великі кулі вийшли. Раптом в кульці утворилася маленька дірочка, і вона почала здуватися... Повітря виходить з кульки: ф-ф-ф! Здулася кулька! Нагадайте дітям, що слід вдихнути побільше повітря, поки кулька надута, а потім поступово плавно видихати його, вимовляючи звук ф. Добирати повітря не можна.

Змійка

Мета: розвиток правильного мовленисвого дихання - привале вимовляння на одному видиху приголосного звуку Ш.

Хід гри: Запропонуйте дітям пограти у змійку. Гра проводиться на килимі

- Давайте пограсмо в змійку! Вилізли змійки з пір і гріються на сонечку. Змій сичать: «Ш-Ш-Ш!» Нагадайте дітям, що слід вдихнути побільше повітря і шипіти довго. Під час привалого вимовляння звуку Ш добирати повітря не можна.

Насос

Мета: розвиток правильного мовленисвого дихання - привале вимовляння на одному видиху приголосного звуку С.

Хід гри: Запропонуйте малюкам пограти в насоси. Гра проводиться на підлозі і супроводжується рухами, що імітують пакачування колеса за допомогою насоса

- Хто з вас любить кататися на велосипеді? А на машині? Всі люблять. Але іноді колеса машин і велосипедів прохромлюються і здуваються. Давайте візьмемо насоси і пакачасмо колеса - ось так! «С-С-С» - працюють насоси!

Педагог показує рухи насоса і пояснює, що слід вдихнути побільше повітря, поки насос працює, а потім поступово плавно видихати його, вимовляючи звук С. Добирати повітря під час вимовляння звуку не можна. Насос може продовжувати працювати після паузи, коли дитина зробить наступний вдих. Необхідно стежити, щоб під час гри діти не втомилися.

Весела пісенька

Мета: розвиток правильного мовленисвого дихання - проголошення на одному видиху декількох одинакових складів - Я-Я.

Обладнання: лялька або матрьошка.

Хід гри: Запропонуйте малюкам заспівати разом з лялькою веселу пісеньку.

- Сьогодні до нас в гості прийшла лялька Катя. Лялька танцює і співає пісеньку: «Я-Я-Я! Я-Я-Я!» Давайте заспівасмо разом з Катею!

Під час співу слідкуйте, щоб діти вимовляли поспіль три склади на одному видиху. Поступово можна навчитися співати на одному видиху більш довгі пісеньки - поспіль 6-9 складів.

Слідкуйте за тим, щоб діти не втомилися.

Птахи розмовляють

Мета: розвиток правильного мовленисвого дихання - проголошення на одному видиху кількох одинакових або різних складів - КО-КО-КО, КУ-КУ, КРЯ-КРЯ-КРЯ, КУ-КУ-РІ-КУ, ЧИК-ЧИРИК.

Хід гри: Запропонуйте малюкам пограти в пташок.

- Давайте пограсмо в пташок. Зустрілися пташки на галявині і стали розмовляти. «КО-КО-КО» - каже курочка. «КУ-КУ! КУ-КУ!» - кричить зозуля. «КРЯ-КРЯ-КРЯ!» - качка крякає. «КУ-КУ-РІ-КУ!» - заливається півник. «ЧИК-ЧИРИК», - цвірінькає горобчик. Спопкуйте дітей повторювати за вами «розмову» птахів. Під час виголосення звукопаслідування слідкуйте, щоб діти вимовляли їх на одному видиху, не добираючи повітря.

